

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 44. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 OKTÓBER 23.
6700 TISRI 25.

UJSÁGKIVÁGÁSOK ÉS LEVELEK

Az *Uj Élet* úgy véli, hogy időnként — kommentár helyett — tényeket kell az olvasók elé. Olyan tényeket, amelyek önmagukért beszélnek és amelyeknek erejét csak csökkenteni bármilyen megjegyzés.

Most is ehhez a módszerünkhöz folyamodunk, amikor újabb adatokat szolgáltatunk — külföldi lapkivágásokból és levelekből — ahhoz a „pályázati” vártához, amely nemrégiben oly nagy visszhangot keltett az *Uj Élet* cikke nyomán és amely ma is tart a legszélesebb zsidó rétegekben. Tessék elolvasni ezeket a lapkivágásokat és leveleket! S ha elolvasásuk megtörtént, sziveskedjenek önmagukban „kiértékelni” a tartalmukat és azután csendesen elmenteni: semleges maradhat-e a zsidóság a reakció és a demokrácia élethálharcában?

I.

A *Droit et Liberté* közli, hogy Angliából most térnek vissza Németországba az utolsó hadifogoly-transzportok.

A németek bucsuztatása igen ünnepélyesen történik. Garden-party-kat rendeznek tiszteletükre. Nem éppen a hatóságok, hanem Mosley fasista mozgalmának szervezetei.

A hatóságok azonban örülnek, hogy Mosley és hívei ünnepségekben részesítésük és megajándékozásuk a házaikba visszatérő németek. Azt sem akadályozzák meg, hogy a németek elvegyék a Mosley-párt német nyelvű listéit, amelyekben egészen nyíltan arról van szó, hogy: „az új Európát faji alapon kell felépíteni”.

A német hadifoglyok tehát nem úgy mennek haza, hogy meggyőződtek egy új világ új igazságairól, hanem úgy, hogy azt mesélik: Hitler tanai ter-

jedőben vannak Angliában is.

Amikor ilyeneket mesélnek majd otthon, nem is hazudnak, hiszen Mosley csakugyan Hitler tanait terjesztte Angliában és nyugodtan végezheti irányítási propagandáját.

A Németországba visszatérő náciak — bár hadifogságba voltak — azzal a meggyőződéssel kapcsolódhatnak be Németország életébe, hogy a nácioknak Angliában jelentős támaszaik vannak.

Ezek után nem kétséges, hogy az Angliából visszatért németek a fasiszmus és antiszemitaizmus terjesztésének folytatói lesznek. Csak a Szovjetunióból hazatért német hadifoglyok kapnak olyan demokratikus átnyelést, amely megfelel a nagyhatalmak postdam-i szorződése szellemének.

II.

Párisból kaptuk a következő levelet:

„Az itt élő magyar zsidók körében is sok vitára adott alkalmat az *Uj Élet*-nek a „pályázati” kérdéseivel és az úgynevezett „zsidó semlegesség”-gel foglalkozó néhány cikke. Disputáink során természetesen kiütözték azok az osztályellenes gondolatok, amelyek a zsidók között ugyanúgy megvannak, mint a nem-zsidók táborában. De megállapíthatom, hogy általában helyesléssel találkozott Sós Endréné az a cikke, amely élesen szembeszállt a zsidó semlegesség hirdetőivel és azokkal, akik „pályából” óhajtanak szemlélni a „két világ” küzdelmét.

Franciaországban is vannak — most a franciákra gondolok — „pályázati” zsidók. Sőt, vannak De Gaulle generális mozgalmát elősegítő zsidók is. Ezekhez a degaulleista zsidókhoz érdekes nyílt levelet intézett a *Droit et Liberté* hasábjain Lager.

a montreuxi zsidóság egyik vezetője. Helyesnek tartanám, ha az *Uj Élet* ismertető *Lager* felhívást követő nyíltlevelét. Idézem néhány sorát:

„Uram, hát mindent elfelejték? Hát elfelejték Pétaint, a Gestapót, Auschwitzot?

Hát elfelejték az ellenállás korszakát? Hát elfelejték, hogy kik vezették ezt az ellenállást?

A mai jobboldalak egyelőre csak a bevándorolt zsidók ellen emelik fel szavukat. De, uram, így volt ez régen is, akkor is előbb csak a bevándoroltak ellen támadtak a jobboldalak és a nem-bevándoroltak egy része azt hitte: rájuk sohasem kerülhet a sor.

A demokrácia az egyetlen olyan életforma, amelyben a zsidók is emberhez méltó életet élhetnek. Akik tehát a demokrácia felépítésére törekvő mozgalmakat támogatnak, a zsidóság életteljesége ellen indulnak harcba.”

Teljesen aláírom *Lager* nyíltlevelét. Minden sora tiszta igazság és a zsidóság árulója az, aki megelégedik ezekkel az igazságokkal. A degaulleista zsidók csakugyan elfelejték Pétaint, a Gestapót, Auschwitzot, meggyilkolt szüleiket, megölt testvéreiket, vágóhídra vitt gyermekeiket. Ezek a degaulleista zsidók hajlandók homályt bontani Auschwitzra és kezeifogni De Gaulle antiszemitizmussal, Hitlerrel kollaboráló alvezéréivel, mert arra gondolnak, hogy De Gaulle uralomra jutása esetén több pénzt kereshetnek. Hát elfelejték ezek az urak, hogy voltak hátlérista zsidó bankárok is? Hát nem gondolnak arra, hogy a náciak elfogadták ezek pénzét is, de azután ugyanúgy Auschwitzba vitték őket is, mint a többieket?

Szerelném, ha az *Uj Élet* folytatná a zsidó tömeges felvilágosítását és ugyanolyan harcos orgánuma lenne a magyar zsidóságnak, mint a *Droit et Liberté* a franciának.

(Aláírás)

III.

Bécsből érkezett ez a levél: „Az *Uj Élet* igazán meglepő gyorsasággal ismerteti a világ zsidó eseményeit. En, aki Bécsben élek, azt láttam, hogy az *Uj Élet* figyelemmel kíséri a bécsi zsidóság sorsát is. Valóban vergődünk. Csakugyan kioldunk. Irigyeljük a magyar népi demokráciában élő zsidóságot, amely birtokába jutott nemcsak papíron levő, hanem ténylegesen érvényesíthető jogoknak is.

A bécsi zsidóság javarésze koldussorban tengődik. Tehetetlenül nézheti a bécsi zsidók jelentős része, hogy miképp torpedóznak lakásaikban a náciak, miközben ők nyomortanyákon élnek. Szinte lehetetlen visszakapni a lakásainkat. Szinte lehetetlen visszaszerezni a holmijainkat. A hatóságok közegei sorában annyi a náci, hogy a náci-fél mindig előnyt élvez.

A magyar népi demokrácia zsidósága, ugyebár, ámul-bámul, amikor olyanokat olvas, hogy Ausztriában egyesületet alkothatnak az árjásitok. De ez csak egy eset. Ausztriában minden vonalon érdekvédelmi csoportokat alkotnak a náciak, akik úgy érzik, hogy egy Marshall-országban nem az antiszemiták és demokráciák, hanem ők az elsőrendű polgárok.

Mi, sajnos, keveset tehetünk. Tehetetlenek vagyunk. De a magyarországi zsidóknak, akik a magyar népi demokráciától megkapják de jure és de facto jogegyenlőségüket, azt ajánljuk, legyenek a népi demokráciának, a szocializmus felő hatadó Magyarországnak erős, bátor, elszánt harcosai.

J. H. textiltechnikus
(teljes cím)

IV.

George Seldes, az amerikai *In Fact* szerkesztője, a most magyar nyelven is megjelent *Ezer, amerikai* című könyv szerzője, aki éles harcot indított az Amerikaiaknak Tevékenységet Végző Bizottság és a mögötte álló

Ára 1.40 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

monopolkapitalisták ellent, a velük szembe fordultak a párisi I. et Liberté munkatársának Egyesült Államokban tapasztalt antiszemitizmusról:

Kétségtelen, hogy a faji teóriának és az antiszemitizmusnak igen sok híve van az Egyesült Államokban. Azt azonban meg kell mondanom, hogy az amerikai nép széles rétegei nem antiszemiták. A zsidógyűlölet csupán a telhetősébe rétegek szíjává. Azok a rétegek, amelyek nem járatták gyermekeiket laikus iskolákba, hanem ragaszkodnak ahhoz, hogy azok a papi nevelőintézetekben magukba szívják a régi zsidóellenes elveket és osztályszellemet.

— Miben jelentkezik az amerikai antiszemitizmus? Abban, hogy bizonyos városrészekben zsidó nem vásárolhat telket és nem bérlehet lakást. Abban, hogy bizonyos üzemek nem vesznek fel zsidó alkalmazottakat és az egyetemek egész sora „numerus clausus“-t alkalmaz a beiratkozásoknál. Abban, hogy bizonyos szállodákban zsidó nem kaphat szállást és egyes klubok nem tűrnek tagjaik sorában zsidót. Mindez nem törvények, vagy rendeletek alapján történik, hanem irratlan törvények és irratlan rendeletek értelmében. Láthatatlan falak veszik körül az amerikai négerket és láthatatlan falakról beszélhetünk a zsidók esetében is.

— Hogy kik harcolnak — folytatta George Selde — az antiszemitizmus ellen? Azok, akik a haladásért küzdenek. Elsősorban Wallace mozgalmára gondolok, azután meg kell említenem, hogy élesen szemben áll a fajelmélet minden fajtájával a CIO, ez a nagy szakszervezeti szövetség is, amely nem ismer sorában származási és faji különbségeket. A másik szakszervezeti csoporttal, az AFL-lel már más a helyzet. Az oda tartozó szakszervezetek egy része bizony faji szempontokat alkalmaz. Azt hiszem, hogy a CIO fajelméletellenes magatartása bizakodással töltheti el azokat, akik bíznak abban, hogy a haladás erői előbb-utóbb az Egyesült Államokban is érvényesülnek.

V.

Erdekes küzdelem folyik az angol zsidó lapok hasábjain az angol zsidóság hivatalos szervezte, a Board of Deputies és a volt zsidó frontarcosok egyesülete, az úgynevezett „Negyvenhárom csoport” között. Mi a vita tárgya? Az, hogy helyese szervezkedni engedni a Mosley-féle fasiszta és antiszemita mozgalmat, vagy pedig helyese, amikor csak lehet, szétverni a fasiszta és antiszemita gyűléseket? Kétségtelen, hogy a volt zsidó frontarcosok néhányszor eredményesen „dolgoztak” és megverték egy-egy fasiszta és antiszemita szónokot, valamint megárvartak több Mosley-féle gyűlést. A Board of Deputies ezzel szemben azt az álláspontot képviseli, hogy az ilyen verekedések és gyűlésmegzavarások Mosley malmára hajtják a vizet,

t egyfelől bizonyos rétegek szívesen támogatják a különben szerintük — neveltségessé válnak fasiszta és antiszemita szónokok iránt, másfelől a gyűléseken várható „színház” fokozza a Mosley-féle gyűlések vonzerejét.

Egyelőre mindegyik fél szívósan kitart a maga igazsága mellett. Egyelőre mindegyik fél szidalmazza a másikat. Board of Deputies egyelőre felszólította a hítközseket, hogy vonják meg a támogatást a volt zsidó frontarcosok igeu aktív alakulataitól. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a zsidók frontján most voltaképp ugyanaz a vita folyik, amely már lezajlott az angol parlamentben és legutóbb az angol szakszervezetek kongresszusán is. Itt is, ott is tárgyalásra kerültek már olyan javaslatok, amelyek a Mosley-féle fasiszta és antiszemita mozgalmat betiltatást indítványozták. A többség azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy Anglia véleményessabadságai még a fasiszta mozgalmat megszüntetése árán sem szabad korlátozni, de különben is a Mosley-féle mozgalmat komolytalannak tekinthető.

Mi, akik saját bőrünkön tapasztaltuk a fasiszmus ártalmát és közelebbről láthattuk Hitler uralomra jutásának, valamint a Hitler-izmolatok hatalomra kerülésének előzményeit, más álláspontot vagyunk. Nekünk az a véleményünk, hogy a véleményessabadság és a demokrácia politikai vívmányai csupán azokat illetik meg, akik nem a demokrácia ledőlésére készülnek. Ami pedig az ilyen, vagy olyan fasiszta csoport „veszélyességét” illeti: nem feledkeznünk meg arról, hogy sokan mennyire neveik a sörcsarnoki Hitleren és mennyit kacagtak mozgalmának későbbi szakaszain is.

Az angol zsidó-vitán valószínűleg Mosley mulat a legjobban. Mi pedig — anélkül, hogy állást foglalnánk az angol zsidóság belső küzdelmében — kétségtelenül azokkal a zsidókkal érzünk együtt, akik — ha nem védik meg őket — megvédik magukat és ököltel is szembeszállnak a fasisztákkal. Ha az angol rendőrség tényleg nézi a fasiszták gyűléseit és a Mosley-féle összejövetelek után a fasiszták nap-nap után büntetlenül pofozhatják meg a londoni zsidónegyed néhány járókelőjét, a legkevesebb, hogy az antifasiszta zsidóság önvédelmi szervei megleckéztesik a fasisztákat.

Jóhangu kántor-metszőt keresünk.

Ajánlatok a Szolnoki Izraelita Hítközség címűre küldendő be.

Székely Emil

Brilláns, ékezetes, aranyat, ezüstöt, órákat, ékszereket és egyéb.

Az izraeli héber zene Bartók Béla utmutatásai nyomán halad — mondja Verdénah Shlonszky, izraeli zeneszerző

— Bartók Béla utmutatásai nyomán fejlődik Izrael héber zenéje — mondja Verdénah Shlonszky, a genyális héber zeneszerző.

Verdénah Shlonszky, Abraham Shlonszkynek, a világhírű héber költőnek a huga, a Bartók nemzetközi zenei versenyre Budapestre érkezett és részvett több önálló szerzeménnyel a pályázaton. Az Uj Élet részére a következő nyilatkozatot adta önmagáról és a modern héber zenéről:

— Ukrajnában, Kremenecukban születtem. Hat éves koromban kezdtem zongorázni. 1922-ben Berlinbe mentem tanulmányaimat folytatni, majd bátyámmal együtt Erec Jisrael-ban telepedtem le végleg. Közben tanulmányi uton is voltam Párisban, ahol életem legnagyobb élményében volt részem: találkoztam és megismerkedtem Bartók Bélával, akinek mind egyéni magatartása, mind művei döntő hatást gyakoroltak rám. Ez a hatás azonban nem korlátozódik csak az én személyemre. Tulzán nélkül állhatom, hogy az izraeli héber zene Bartók Béla utmutatásai nyomán halad, mind színvonalban, világnézetben, társadalmi vonatkozásban, mind a progresszív szellemével való örök és elválaszthatatlan egybeforrásban is. Izraelben nem konjunktúrák, hanem igen mályan begyökerezett Bartók-kultusz van.

— Az „Itim” című folyóiratban részletes tanulmányt írtam Bartók Béláról, az emberről és az alkotóról. Bartók Béla tanította meg a héber zene művelését arra, hogyan lehet a népséget egybeforrasztani az univerzalizmussal és hogy a népdalt igen magas színvonalra lehet emelni. Ő tanított meg arra, hogy a politikai fasiszma a zenében még a népdalban is, mint sovánista tünit-tangli mutakozik meg, amely meghamisítja az igazi népdalt.

— Min dolgozik most? — „Bátyámmal, Abraham Shlonszkyval egyik hosszabb költeményre kántáltat írok, ezután pedig egy opera írásába kezdek bele. Mint a marxista-szocialista „Mismar” című napilap zenei kritikusa felhasználom budapesti látózkodásomat arra, hogy megismerjem a magyar zenei életet és több cikkben fogok beszámolni róla. A budapesti rádió több szerzeményemet elfogadta előadásra.

— Az Izrael zenei életében uralkodó zenei progresszió nem gyökértelen kísérlet, — komoly társadalmi alapja van — amelynek megvetésében Bartók Béla-nak történelmi érdeme van — fejezte be érdekes nyilatkozatát Verdénah Shlonszky izraeli héber zeneszerző.

GERVAI SÁNDOR

Templom-és emléktáblaavatás az Aggok házában

Vasárnap délelőtti avatást tartott a Pestli Chevra Kadisa Aggok házában a restaurált templomot és azt az emléktáblát, amely a Chevra Kadisa ügyeiben közreműködött mártírhalt holt vezetőket neveit örökíti meg. Az ünnepség a templomban kezdődött, Klein Miklós, a Rumbach-utcai templom főkapitánya áhítatos keltő szöveget énekelt, majd dr. Herskovits Fábán pesti rabbimondotta el templomavató beszédét. „Eppen úgy, mint valaha Egyiptomban, a mi napjainkban is nem maradt egyetlen zsidó ház sem, amely ne gyászolna. Az intézményeknek is megvan a veszteségeik. Ma nem azok a sírok fájnak, amelyek a temetőben vannak, hanem, amelyek nincsenek ottan.” Megemlékezett az Aggok háza mártírjairól és a vezetőség eredményes munkájáról, akik az emlékezést az építéssel kapcsolják egybe.

Ezután a nagyszámú közönség az elősornokban elhelyezett emléktábla elé vonult, ahol Steiner Margit, a Chevra Kadisa címke beszédében idézte a mártír vezetőség emlékét, a zsidóság érdekében végzett munkájukat, és fogadalmat tett, hogy emléküket méltó módon fogják megőrizni. Klein Miklós főkapitán megrázó erejű El molé rachamimja után a közönség oda mondta a Keddis imát.

A Kispesti Izr. Hítközség és a Kispesti Chevra Kadisa (Szentegyet) elnöksége, előjárósága és képviselőtestülete

1948. évi október hó 31-én, d. e. 11 órakor tartja, volt örökös díszütköz, hosszú évében át volt elnöke, alelnöke és előjárósága. Zacher Csaba Liv. 1948. hó. 31-én október 31-én.

Ungár Sándor

részére, a csaták által felbolyt zsidó ártalmak elavultságot a Kispesti Chevra Kadisa elnökségében, melyre a hítközség tagjai, valamint az ebből a házból és mások közül ezután hívja meg hívtesséi szerződés a Kispesti Izr. Hítközség és a Kispesti Chevra Kadisa. (Küldetés a 43-as világháború).

Ungár Sándor

a DANUBIA Szállásházhoz Vállalat tulajdonosának

síremlékét

1948. évi október hó 31-én, d. e. 11 órakor állítjuk fel a keresztet (Kispesti Izr. temetőben. Ugyanakkor örökösök meg mártírhalt holt szeretteinek, UNGÁR MIKLÓS, UNGÁR JENŐ és családja emlékére is.

úgy. UNGÁR SÁNDORÉ és CSALÁDJÁ.

CSECSEMŐHÖZ értesít, bejárassal keresek. Rottenbiller-u. 1. I. 6. Szempéteri.

A Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsa magyar tagozatának nyilatkozata

A Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának magyar tagozata legutóbb Bereczky Albert püspök elnöklésével tartott ülésén tudomásul vette, hogy a Nemzetközi Tanácsnak júliusban Fribourgban megtartott konferenciáján úgy határoztak, hogy az addig működött nemzeti csoportok nemzetközi szervvé alakulnak át s egységes szervezet formájában igyekeznek megvalósítani alábbi célkitűzéseiket:

„A Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának alkotmánya abban a mély érzésben gyökerezik, hogy az embereknek egymáshoz való viszonyán javítani kell. Ez a betérés, melyet egyformán oszl számos ország keresztény és zsidó lakossága, érlelte meg azt a szándékot, hogy a türelmetlenség és az üldözés szellemét jobb megértéssel, kölcsönös jóakarattal és mindkét felet egyformán érdeklő ügyekben való együttműködéssel igyekezzenek felcserélni. A cél: egyesítésre valómennyi jóakaratu embernek, hogy megfelelő utakon és módokon — de első sorban a nevelési tevékenység fokozásával — támogatásuk a türelmetlenség okainak megszüntetésére és következményeinek helyrehozására irányuló törekvéseket, általában pedig munkálkodjanak az emberek közötti viszonyok megjavításán.”

A magyar tagozat, magáévá téve ezeket a célkitűzéseket, elhatározta, hogy csatlakozik a nemzetközi szervhez, majd megadta Pákozdy László egyetemi tanárnak és Herskovits Fábán rabbinak, a magyar tagozat kiküldötteinek a fribourgi konferenciájáról szóló beszámolóját.

A Nemzetközi Tanácsnak tavaly Seelisbergben megtartott konferenciáján mély fájdalommal állapították meg, hogy

„a közelmúltban tanul voltunk az antiszemitizmus oly foku kitörésének, mely több millió keresztények között élő zsidó üldözését és pusztulását eredményezte. Az üldözötteket és az üldözőket ért katasztrófa ellenére — s ez a katasztrófa érzékelteti a zsidó probléma aggasztó komolyságát és megoldásának sürgősségét — az antiszemitizmus nem csak nem vesztett semmit erejéből, de ma már az emberiség mind nagyobb területét fenyegeti és éri el, megmérgezi a keresztények lelkét és oly hiba felé ragadja őket, melynek következményei pusztítóak lehetnek. Eppen ezért a Tanács az Egyházakhoz fordul és felhívja figyelmüket erre az aggodalmat keltő helyzetre s hiszi és reméli, hogy híveiknek megjelöljük az utat, miképpen kell a zsidókkal kapcsolatban kiküszöböljük minden olyan érzést, melyet a tanítás vagy a kereszt-

tény hitelhirdetések során téves, pontatlan vagy kétértelmű magyarázatok vagy bemutatások kelthetnek, másfelől miképpen erősíthetők a felebaráti szeretetet az Ő-Szövetségnek oly kegyetlenül megpróbált népe iránt.”

A seelisbergi konferencia 10 pontban összefoglalt gyakorlati javaslatait jóváhagyás végett felterjesztette a legfőbb egyházi hatóságokhoz s tekintve, hogy Pater Calliste Lopinot-nak, a Szentsek megfigyelőjének közlése szerint Róma nem ellenzi a 10 pont közzétételét és nem tek tek észrevételek a református, valamint evangélikus egyházak sem, a magyar tagozat úgy határozott, hogy ezeket a pontokat irodalmi formában fogja a magyar közönség soraiban terjesztetni. És pedig mindegyik Egyház jóváhagyott írókat fog a 10 pont megkövetelésével megbízni s ezeket a füzeteket több ezer példányban fogja mind az egyházi, mind pedig a megfelelő nevelési hatóságok rendelkezésére bocsátani.

Ugyancsak elhatározta a magyar tagozat, — a fribourgi konferencia határozata értelmében — hogy *amely formájában fogja ellenőrizni, vannak-e a magyar irodalmi, tudományos vagy egyházi vonatkozású munkákban oly szövegrészek, melyek alkalmasak az antiszemitizmus érzésének felkeltésére vagy terjesztésére s minden egyes esetben az illetékes köröket vagy tényezőket a kifogásolt részek megváltoztatására fogja felkérni.*

A Keresztények és Zsidók Nemzetközi Tanácsának alkotmánya szerint minden nemzeti csoport képviselheti magát több taggal a nemzetközi vezetőségben. A magyar tagozat Herskovits Fábán rabbit, Ibrányi Ferenc egyetemi tanárt, Pákozdy László egyetemi tanárt és Raditsics Elemét ügyvezető elnököt bízza meg képviselőségével.

Örömmel vette tudomásul a magyar tagozat P. Ibrányi Ferenc egyetemi tanárnak bejelentését a római Szent Kollegiumnak a „perfid”, illetve „perfidia” fordítását illetően hozott döntését. (Ezt a döntést már ismerteltük. A szerk.)

Ugyancsak örömmel vette tudomásul a magyar tagozat, hogy a Nemzetközi Tanács vezetőségének két tagja óhajta meglátogatni magyar barátait, mely alkalommal hajlandók a

magyar tagozat részére előadást tartani. A bizottság megbízta az ügyvezető elnököt a szóbanforgó ülés előkészítésére, egyben — Szemere Samu akadémiai tag javaslatára — elhatározta, felkéri a Magyar Tudományos Akadémia vezetését, hogy az ülés céljaira bocsássa a magyar tagozat rendelkezésére az Akadémia egyik előadótermét.

Végül foglalkozott a magyar tagozat Scher Tibornak, a magyar kormány palesztinai kulturális megbízottjának azzal a javaslatával, hogy a magyar tagozat lépne állandó összeköt-

telésbe a palesztinai Héber Egyetemmel, egyfelől a palesztinai egyetem támogatása céljából, másfelől az izraeli és magyar kulturális kapcsolatok ápolására és fejlesztésére. Tekintve, hogy — Szemere Samu közlése szerint — a palesztinai egyetem magyarbarátainak egyesülete már létezik, a magyar tagozat megbízta az ügyvezető elnököt, lépjen érintkezésbe nevezett egyesülettel és állapítsa meg, minő formában lenne megvalósítható a magyar tagozatnak a palesztinai egyetemmel való rendszeres és gyümölcsöző kapcsolata.

A JOINT egyik súlyos problémája:

a fasizmus idején megölt zsidók árváinak felnevelése és a hozzátartozók nélkül maradt öregek elhelyezése

(S. E.) A JOINT legsúlyosabb problémái közé tartozik — a magyar zsidóság egészének ártétegeződésének elősegítésén és e célból termelékenyítőketek késztetésén kívül — a fasizmus idején megölt zsidók árváinak felnevelése és a hozzátartozók nélkül maradt öregek elhelyezése.

Egyik is, másik is olyan feladatot jelent, amelynek megoldásához hatalmas pénzüsszegek kellenek. Reméljük, hogy

a jobb anyagi helyzetben levő és a fasizmus pusztításától, valamint a háborus károktól mentesült külföldi zsidóság nem vonja meg segítségkérését a magyar zsidóságtól,

hanem rendelkezésére bocsátja az árvák és öregek nehéz helyzetének orvoslásához szükséges anyagi eszközöket.

Többségben vannak az idősebb generációk tagjai

A budapesti zsidóság kormányozási statisztikája nyomban világos képet ad a helyzetről és arról, hogy

feladatok nem csökkennek, hanem ellenkezőleg növekednek.

az öregekkel kapcsolatos

Korcsoprt	férfi %	nő %	összes zsidók % a
0-10 éves korig	6.49	4.14	5.03
10-20 " " " " " "	10.36	2.19	8.60
20-40 " " " " " "	24.00	26.73	25.67
40-60 " " " " " "	33.12	37.78	35.79
60 éven felül	26.08	24.16	24.91

A magyar zsidóság túlnyomó többsége a fővárosban él és a fővárosi zsidóság többsége az aránylag idősebb vagy öreg évszámok tagjaiból tevődik össze.

Ezeknek az öregeknek a gyermekeik legtöbb esetben elpusztították a fasizták és így — a család helyett — a zsidó közösségnek kell gondoskodnia róluk.

A zsidó közösség — a főváros területén lévő hitközségek és zsidó egyesületek sorozata — képtelen ennek a feladatnak a teljesítésére, hiszen a fasizmus idején kirabolt zsidók jelentős része még saját otthonát is nélkülözve tudta helyreállítani és saját hiányait is alig tudta pótolni, arra pedig semmiképp

sincs elegendő pénze, hogy nagyobb adományokkal mozdítsa elő a közösség feladatainak végrehajtását.

Az öregek és árvák problémáját csak a JOINT karolhatja fel

megfelelően, ha a külföldi zsidóság áldozatkészsége elegendő pénzt bocsát rendelkezésére.

Ahol minden rendben van és ahol nincs

A JOINT Budapesten 4 aggodalmát tart fenn és másik 4-et szubvencionál.

A szubvencionált ilyen intézmények közül megemlíthetjük a Városligeti Kertszanatóriumot (Vorosilov-ut 61.), amelyben valóságosan szanatóriumi bánásmódban részesülnek a JOINT beutaltjai.

A maximum 3-4 ágyas szobák, a rendes társalgó és az egész körünyezet „otthonos” légkörű biztosítanak az öregeknek

Azoktól szemben, akik itt nyertek elhelyezést, a JOINT dícsé-

BALLON

Átlátszó, eső-, vihar- és lódenkabát

Márton és Szász V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

retremelőan teljesítette kötelességét. Ezeknek az embereknek módjuk van hátrahívó éveiket kényelmesen és jól leélni.

Nem monhatjuk el ugyanezt az Ida-utca 8-as Szeretotthonról, amely semmiképp sem „otthonias”, sőt nagyon barátság-talan.

Nem lehet és nem szabad 14–22 öregembert, vagy öregasszonyt közös teremben elhelyezni, mert az ilyen hatalmas, nagylétszámú termek nyomorúsága benyomását kellik.

A külföldi aggodalmában nincsenek már ilyen tömegszállások, amelyek megátolják az otthonias légkört kifejlődését és az öregek kényelmének biztosítását. Szakítani kell nálunk is ezzel a rendszerral, amelyet egyébként nem az idézett elő, mintha a JOINT vezetői nem lennének tisztában a követelményekkel.

A főmegoldást az lenne az elképzelés, hogy nem volt más megoldásra pénz.

Bizonyosra vesszük, hogy a JOINT Budapestre járó amerikai vezetői, vagy az európai központ Párisból ideérkező delegátusai színién osztják álláspontunkat és lehetővé teszik az Ida-utca 8-as Szeretotthon átépítését és átrendezését. Nem megfelelő ennek az otthonnak a világítási berendezése sem. Az ebédlőben olyan a világítás, hogy az öregek nehezen olvashatnak újságot.

Az ebédlőt és az összes helyiségeket sávrág jellemzi.

Minden — ismételtük — kizárólag az anyagi eszközök hiányán múlik, hiszen a JOINT magyarországi vezetői intézmények egész sorának berendezésénél bizonyították be, hogy izléseket, szépet, kényelmet és mintaszerűt tudnak alkotni: olyat ami elnyerte mind a külföldi látogatók, mind a hazai ápolók elismerését.

Arab kommunista és zsidó anya kislányai a svábhegyi gyermekotthonban

Mintaszerű a JOINT Regent 4-es számú, svábhegyi Kisgyermekotthona, amelyben állandóan körülbelül 40 gyermek található. 2–6 évesek. Hétfő gondozó ügyel fel rájuk.

Berger Endre, a JOINT intézményügyi osztálya gazdasági csoportjának a vezetője elmondja, hogy

17 naját és 11 szubvenzionált gyermekotthona van a JOINT-nak, amely ezenkívül

a naphőzői otthonok egész sorát tartja fenn, illetve támogatja a fővárosban.

— Jó lenne, — mondja Berger Endre — ha a külföldi zsidóság lehetővé tenné újabb otthonok felállítását és a meglévők egy részének tökéletesítését. Sajnos, nem mindegyik gyermekotthonunk ilyen, mint ez a svábhegyi.

Példás rend, tisztaság tapasztalható mindenütt. Minden megfelel a higiénia legmagasabb követelményeinek.

A legdrágább luxusiinternátusban sem részesülhetnek jobb elhelyezésben a gyerekek, mint itt.

Legfeljebb a butorok kissé kopottak és valamivel több apró asztal és szék is kellene.

Két érdekes kislány van a gyermekek között. Arab-zsidó házasságból származnak. Apjuk: arab kommunista vezető, aki kinn tartózkodik Palesztinában, ahol a dolgozó zsidók és arabok együttműködését hirdeti a közös -kizsákmányolók ellen. Anyjuk: Budapestben van, de nincs olyan viszonyok között, hogy megfelelően gondoskodjék gyermekeiről.

(Folytatjuk)

A Pesti Izr. Hitközség Kulturális Ügyosztályának Wallfisch-hangversenye

A Pesti Izr. Hitközség Kulturális Ügyosztálya, a Fürst Sándor-utcai Zsidó kulturálisa, esztendőnk este, hangversenyt rendezett, amelyen Peter Wallfisch, a Bartók nemzetközi zongoraverseny győztese játszott klasszikus zeneszerzők műveiből. A Pesti Izr. Hitközség nevében Stöckler Lajos elnök üdvözölte a nagyszámúban megjelent közönséget, majd német nyelven köszöntötte Peter Wallfischt, aki dícsőseget és megbecsülést szerzett Izrael népének. A magyar zsidóság osztozik, Izrael népének örömeiben és bánataiban egyaránt. Ezek után dr. Herskovits Fábán pesti rabbi, a kulturális ügyosztály nevében mondott hébernyelvű beszédet.

A beszédek elhangzása után Peter Wallfisch, — néhányperces megszakítással, — másfél órában keresztül játszott Bartók, Bach, Debussy, César Franck műveiből. Peter Wallfisch játéka egészen ritka művészi élményt jelentett a közönségnek. Peter Wallfisch technikai módszeréről, a klasszikusok műveiben való elmélyüléséről és egyéni módon való interpretálásáról külön tanulmányt lenne érdemes írni. (gervai)

A HULLADÉKPAPIROS GYŰJTÉSE FONTOS NEMZETGAZDASÁGI ÉRDEK!

Emlékműavatás Zalaszentgróton és Türrén

Szeptember 26-án, délelőtti órákban Zalaszentgróton maradték zsidósága a deportálásban és munkaszolgálatban elpusztított mártirjai emlékének megörökítésére emelt monumentális emlékművet.

A temetőben felállított emlékműnél a 15 lélekszámú zalaszentgróti hitközség tagjai és az ország különböző részéről összegyűlt nagyszámú gyászolókat a közös apraja-nagyja vette körül. A szertartást Rosenberg Ernő kaposvári főlkantor gyász-éneke vezette be, majd dr. Krausz Henrik kaposvári főlkantor, a XI. Községkerület egyházi elnöke lépett a szószékre és mondotta el gyász- és avatóbeszédét. A mártírok emlékének áldozva megjelölte azokat az utakat, melyek elvezetnek az isteni igazságok megvalósulásához: a szeretet, béke és szabadsághoz. Majd Stern István hitk. elnök üdvözölő szavai után, az Országos Iroda képviselőjében Antl Ödön, a IX. községkerület elnöke szólalt fel. Nagyhatalú beszédében a magyar zsidóság fájdalmát és veszteségét tolmácsolta, s éles szavakkal ítélte el a fasizmus egyik legsúlyosabb meggyűlöletét: az antiszemitizmust. Gőzon Imre zalaszentgróti hitk. elnök hitközsége gyászát közvettette, s utána dr. Baráti József, Zala vármegye főispánja és dr. Agárdy Tibor, Zala vármegye alispánja a kormány és vármegye részéről fejezték ki. A főispán keresetlen szavakkal mondotta: „amit az izraelita egyház képviselői nem mondtak meg, én bünbánattal kijelentem: mindaz, ami ebben az országban a zsidósággal történt, abban mi, keresztények bűnösök vagyunk”. Majd Gerencsér György országgyűlési képviselő, a Magyar Dolgozók Pártja nevében adott a gyásznak kifejezést, s mindenkit lebilincselő szavakkal hívta a zalai társadalmat a magyar népi demokrácia, szeretet, béke és szabadságot hirdető zászlaja alá.

Többek felszólalása után a Szentegyház nevében Stern Ernő vette át az emlékművet, majd a gyászünnepség dr. Krausz Henrik főlkantor imájával és a közös kadisch imával végetért. Délután a szomszédos Türrén községben volt az ottani munkaszolgálatos és deportált mártírok emlékművének teleplezése. Az ünnepség itt is Rosenberg Ernő főlkantor gyászoltatásával kezdődött, s az avatási és emlékbeszédet dr. Krausz Henrik főlkantor mondotta. Az Országos Iroda képviselőjében Antl Ödön Községkerületi elnök szólalt fel. Utána dr. Rotschild János a zalaszentgróti hitközség nevében tolmácsolta az együttérzést. Majd Zala vármegye főispánja, alis-

pánja és Gerencsér György országgyűlési képviselő emlékezett a türrén mártírokról és ítélte el a fasizmus rémségeit. Huber Márton hitközségi elnök vette át az emlékművet és dr. Krausz Henrik főlkantor imájával a kegyelet ünnepség véget ért. A megható ünnepségeken a keresztény egyházak képviselői, lelkészei nem vettek részt.

BORPINCÉ,

évtizedes, főleg kőser borokra hozott, Budapesti bekerületben, kivándorlás miatt kedvező feltételek mellett azonnal átadó, Választ „Borpince” jellegére a kiadóba.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca 26

Telefon hívó: 136—816 SZOMBATON ZÁRVA

Jó és olcsó

függönytartó, képeretek

nagy választékban.

Szécsényi

VII., Bethlen Gábor-utca 7. sz. Telefon: 224—288.

Szabadsághegyen, a HOÉMI penzióban, Felhő-u. 11. alatt

elsőrendű étkező, hatalmas ösparkban folyóvízes szobák. Ünnepekre előjezős. Továbbá Agapcs-n. 3-ban ujonnan berendezett

GYERMEKOTTHON

pedagógus és orvosi közreműködéssel. (Az orth. rabbiság felügyelete alatt.) Tel.: 16—18—12.

Talesz, t'ilin, új héber naptár,

héber könyvek, vétel, eladás

Jahrzeittábla-készítés

Ungár Mór király-u. 17. l. 4.

REKORD-BOY

ÁRUSZÁLLÍTÓ- ÉS KÜLDÖNC VÁLLALAT

Budapest, VI., Paulay Ede-u. 7-9 Telefon: 427-402

Gyors, Pontos,

Megbízható!

Mindent garanciával elintézi!

KETTŐSZOBA-HALLOS, balko-

nos lakás Bajcsy Zsilinszky-uton átadó. „Légfűtés, melegvíz” jellegére a kiadóba.

Héber órák olcsón kezdőknek, haladóknak november 1-től este 8 után. Tököly-ut. 11. II. 9.

MODERN PARÓKÁK, pótrészek

művészi kivitelben **ALTSCHÜLER E.**

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 12
TELEFON: 421—057

A szlovákiai zsidóság nyomában

(Az Uj Élet munkatársának riportorozata)

I. „Zsidóság felszámolás alatt”

A kelet-európai zsidóság virágzó területe volt a második világháború előtt a csehszlovák köztársaság. Közel 300.000 zsidó élt itt Hitler gyilkosainak uralma előtt, kulturált, szorgalmas, vagyonos, termelő nép, amely hatalmas arányokban vette ki a részét az ország megszervezésében és megerősítésében. A csehszlovák polgári demokrácia meg is becsülte a zsidóságot, államalkotó népek tekintette és boldogulásának semmiben nem állotta útját. Államhátsága nem volt vitás. A zsidó vallásos rétegek dus erőforrást jelentettek a zsidó tudományoknak, a felekezeti élet számára bőséges tálatéket termeltek ki, a zsidó irodalom és kultúra rohamos lépésekkel igyekezett követni azt a hatalmas fejlődést, amelyet a szomszédos Lengyelország zsidósága felmutatott.

Milyen siralmas kép fogadja ma a látogatót Szlovákia zsidó lakossága körében. Minő pusztítást végzett itt a hitleri kegyetlenség és embertelenség! A nagyszerű zsidó élet helyén romok és omadékok, maroknyi zsidóság folytat harcát egzisztenciáért, zsidó közösségének fennmaradásáért, felekezeti életének kiépítéséért és körülbástyázásáért. De minden hőies erőfeszítés és buzgalom, kitartás és összefogás meddőnek látszik, a régi lelkesedést bus pesszimizmus, a reménykedést csüggedt lemondás váltotta fel. Mikor a szlovákiai zsidóság egyik vezetőjét megkérdeztem, mivel jellemezhetné legjobban a szlovákiai zsidóság mai helyzetét, ezzel felelt: *zsidóság felszámolás alatt*. Néhány év és a zsidóságnak alig marad nyoma Szlovákiában. Ahasvénus útján futnak: menni tovább és tovább!

Kárpátalja nélkül, amelyet tudvalevőleg Szovjet-Oroszországhoz csatoltak az orosz és csehszlovák állam barátságos megegyezése alapján, a mai Szlovákia területén 250.000 zsidó élt. Nemcsak városiakok voltak, hanem a falvakban is népes zsidó közösségek állottak fenn. Hogy mi történt ezzel a zsidósággal a Tiso-kormányzat alatt, mindenki tudja. Itt indult meg először a legszörnyűbb zsidóüldözés Lengyelországtól délre fekvő európai területen. 1945-ben, amikor Csehszlovákia felszabadult, Szlovákiában 30 ezer zsidó maradt. Mivel ezek sem voltak valamenyien szlovákok, hanem egyrészt különböző országokból jött be ebben a hibben, hogy itt új életet kezdhet. A kormány részéről nem is hiányzott a jóindulat és támogatás, de mindez nem paralizálhatta azokat a legyőzhetetlen nyomászó ténye-

zőket, amelyek a zsidóság számára a maradást oly kétségessé teszik. Ebből a szerény tömegből körülbelül 5-6000 él Pozsonyban. Kevés ezekből is a pozsonyi születésű öslakó, ezeknek a számát mintegy 1500-ra lehet taksálni. Azok a jelenléteket ismétlődtek meg itt is, mint amit más világvert országokban látunk: a deportáltak életbenmaradt rokonsága foglalta el az elhagyott házakat, üzleteket és földet, a falvakban elevenen élő antiszemizmus türethetlenné és veszélyessé tették továbbra is a zsidók sorsát, a zsidók a városokban kerestek biztonságot. A régi pozsonyi patricius zsidó családok ugyszólván teljesen elvesztek Auschwitzban, Mauthausenben és más poklokban. Ma már itt csak áldott emlékek él. A messze földön híres pozsonyi jesiva, ahol is az ortodox rabbi-kar legjobbjai nevelődtek fel, teljesen kihalt. A megmaradt zsidóság gazdasági helyzete folyton romlik.

Annál bámulatosabb és meghatóbb az a szívós igyekezet és törhetetlen munka, amellyel ez a maradékszidóság megkísérelte a talpraállást és az új zsidó életforma megeremtését.

Nyomban a felszabadulás után keresték a módokat arra, hogy a zsidóságot ismét összefogják, megszervezzék és vallásos, szociális, nevelő munkáját lehetővé tegyék. Csakhamar felismerték, hogy ennek alapfeltétele az, ha megszűntetik a zsidóság kebelében elterjedt frakciókat és árnyalásokat és egységes zsidó közösségek teremtenek. Ma már nincs ortodox és neológ zsidóság Szlovákiában, csak egyetlen zsidóság van, amelynek megeremtése érdekében mindkét árnyalatnak engedményeket kellett tenni. Az ortodox zsidóság eleinte állást foglalt ez ellen az összeolvadás ellen, de némi ellenállás után belátta, hogy másképpen a zsidóság szervezett fennmaradását nem lehet biztosítani és így az ellenállást feladta. A neológ zsidóság viszont a maga részéről tett concessziókat és beleegyezett abba, hogy összes intézményei, templomai, iskolái és más intézményei vessék le neológ formákat és ugyanolyan ortodox formát öltsenek, mint amilyen például Budapesten a neológ hitközség kebelében a Rumbach-utcai templom felmutat. Ennélfogva a neológ templomokat ortodox jellegre alakították át, megszűnt az orgona, az almemort mindenhol a templom közepére helyezték, a női karzatokat ráccsal látták el, a vágóhidat közössé tették és más

hasonló átalakulást hajtottak végre, csak hogy a zsidóság egységének megeremtéséhez hozzájáruljanak. Az autonóm ortodox hitközségek központi irodája beolvadt az addig neológ központi irodába. Ma egyetlen központi iroda van Pozsonyban, amely a zsidóság egyetemével és az állammal szemben mint a zsidóság képviselője érintkezik. Ezt szerenqsés személyi

megoldás is lehetővé tette. Dr. Fiederer József volt gimnaziumi igazgató személyében vallásos életű, zsidó tudományokban jártas, kitűnő szervező férfit tudtak állítani a központi iroda élére, akinek működése valamennyi árnyalat meglegedését váltja ki.

(Folytatjuk)

HEGEDÜS NÁNDOR

HIREK ISZRAELRŐL, A ZSIDÓ ÁLLAMRÓL

Az Izraeli Védelmi Hadsereg újabb győzelmei

A Biztonsági Tanács multheti ülésén elrendelte, hogy a Palesztinában egymással szembenálló felek pntek délig rendeljék vissza csapataikat előző állásaikba és „tüzet szüntess” rendelkezést adjanak ki. Az UNO erejére és tekintélyére jellemző az a tény, hogy azóta a harcok fokozódásáról és kiterjedéséről érkeztek jelentések. A Negeven mindkét fél ugyan kiadta a „tüzet szüntess” parancsot, de a Hagana nem kapott biztosítékot arra, hogy az egyiptomiak a jövőben nem fogják megakadályozni a kibbucok rendszeres élelmezését. Minthogy az UNO ezt nem tudta biztosítani,

a Hagana maga gondoskodott az oly fontos déli telepítési pontok védelméről, az oda vezető utak szilárd kézben tartásával. Különösen Be'er-Seva elfoglalása jelentti e tekintetben a legfontosabb izraeli győzelmet.

A zsidó légierő igen eredményesen avatkozott be mindenütt a harcokban. A mintegy tíz napja tartó negevi összecsapások az izraeli légierő hatásos bemutatkozását jelentik.

Gáza bombázása következtében az ujonnan alakult palesztinai arab kormány biztosabb egyiptomi fedezékbe menekült.

Meglepetészerűen a harcok északon is kiújultak, ahol a libanon-szirai határ mentén mutatkoztak arab kezdeményezések a posta- és villanyhálózat utvonalaik megszerzésére. Jeruzsálemben és környékén tüzéségi párbaj folyt, Tel Avivban többszörös légiveszélyt jeleztek, anélkül, hogy az ellenség bombát dobott volna az ország legfontosabb zsidó városára. Még mindig a várakozás

jellemzi a lakosság hangulatát, még mindig számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a harcok ki szélesednek. A közvetlemény szerint: ha az UNO nyugati nagyhatalmai valóban megakadályozzák a már egyszer elismert jogos izraeli igények teljesítését, ha ennek következtében új háborút kell viselni — úgy jobb, ha a háború minél előbb megindul, olyan időpontban, amikor zsidó katonai fölény nyilvánvaló.

Az események jelenlegi alakulásában az egyiptomi kormány magatartása figyelemreméltó. Amiót felve, hogy az izraeli kormány esetleg megegyezést talál kölni Abdullah-val, a musli nyomásának engedve,

az egyiptomi kormány elrendelte az egyiptomi csapatok harci eseklményeinek megújítását.

Ezzel valójában az arab világ felé akart vágni, jelezve, hogy a palesztinai kérdés eldöntésénél Egyiptomot nem lehet figyelmen kívül hagyni. Amikor azonban — néhány nap alatt — kiderült, hogy az egyiptomi csapatok vereséget szenvedtek, Egyiptom UNO megbízottja, rendkívüli ülést kérvet, panaszt tett a Biztonsági Tanácsban az izraeli kormány ellen a „tüzet szüntess” rendelkezések megsértéséért. A Biztonsági Tanács keddi ülésén meghallgatva az egyiptomi vádat, tudomásul vette az izraeli kormány választát, amelyben hangot kapott az az izraeli álláspont, hogy mindaddig, amíg az UNO nem biztosítja az egyiptomi támadó készség lehetlenné tételét, a Hagana nem mondhat le a kibbucok védelméről. A Biztonsági Tanács a legújabbban kialakult gyakorlat szerint egyelőre döntés nélkül elnapolta a vitát.

Az amerikai elnökválasztás és a Palesztina-probléma

Rendszeresen rámutatunk az Uj Élet olvasói számára az UNO lanyha Palesztina-vitái és a nyugati nagyhatalmak mesterkedései közötti összefüggésekre. Mig egyrészt azért halasztják a

erőviszonyokról nem kaptak kellő felvilágosítást a választások elhúzódása következtében, a határozatlan magatartás másik oka az amerikai elnökválasztás. Az egymással versengő Dewey és Truman utolsó belü választási hadjáratukban nem akarják kihagyni az amerikai népek általános fetsző Izraelnek döntést, mert az izraeli belső

H A J F E S T É S — H A J Á P O L Á S
AMÉR (hídeg) DAUER
RENCZES JENŐ HAJFESTŐM. — C S E N G E R Y U. 84

adandó támogatás választási trükkként való felhasználását.

S így Palesztina ügyében ismét újabb amerikai fordulat következett be.

Míg Marshall két héttel ezelőtt kijelentette, hogy az USA a Negevet elrabló Bernadotte-javaslatot támogatja, addig az elmúlt héten Dewey, választási beszédében,

a november 29-i Palesztina-határozat mellett szögezte le magát.

Ezt követően Truman tovább ment az ígéretesekben és teljes támogatást adva az izraeli kormányoknak, kijelentette, hogy

csak olyan mértékben rágaskodik az UNO korábbi döntéséhez a határokat illetően, amennyiben azok az izraeli kormány újabb igényeinek is megfelelnek. Együttal ismét felvetette az Izraelnek adandó dollárkölcsön gondolatát,

ígérve, hogy megválasztása esetén azt sürgősen keresztülvizsi.

Ime, ez az oka annak, miért nem alakul ki határozott amerikai politika a palesztinai kérdésben az UNO bizottsági ülésén.

Az elnökjelöltek ígéretésének értékére kellő fényt vet az a brit sajtóban napvilágot látott leleplezészerű jelentés, amely hírt ad arról, hogy a Bernadotte-jelentés eredetije (Az Új Élet annak idején utalt erre a lehetőségre) augusztusban az amerikai-angol tárgyalások jegyzőkönyvi eredménye és azzal az übsitással küldték el Bernadotte-nak, hogy UNO jelentését ennek alapján készítse el.

Ezen a héten tehát a politika vonalán semmi lényeges nem történt, hacsak az nem, hogy Jeruzsálem sorsát illetően kullszák mögötti tárgyalások indulnak.

Megbízható jelentések szerint a Szovjetunió és az USA is helyeselné egy öt-tíz évig tartó gyámságról megoldást Jeruzsálemben.

Ezután az idő után népszavazást tartatnának a Szent Város bovalartozásának eldöntésére. Érdekes új elgondolás jelentkezik a gyámsági javaslatban. Itt szerint Jeruzsálem zsidó részének gyámsági felügyeletét Izraelre, mint az UNO egyik tagjára bízják, míg az Óvárosban UNO-biztonsági erők tartanak fenn a rendet, arab közígazgatás segítségével. Mindkét rész azonban a Gyámsági Bizottság által kirendelt tanács ellenőrzése alatt állana.

Az alija számokban

Izrael állam megalakulása óta nemcsak csodálatos, hősi harcokkal biztosította a kétezer év után visszaszerzett önállóságot és szabadságot, hanem — náboru közepette is — gondoskodott a kapuk szélesre tárásáról a hazát keresők, hontalanok előtt. 1948 január elseje és szeptember 15-e között 70.000 új ole érkezett az országba, (együttlen alija-hullám sem hozott még ily rövid idő alatt ily nagy-számú bevándorlót) és az év végéig a bevándorlás jelenlegi ütemét tekintve, még 50.000 ole érkezésére számítanak. A tervek szerint 1949 folyamán teljesen likvidálni fogják az európai DP táborokat, és ezen kívül még 120.000 európai és közélkeleti zsidó hazatérő érkezésére készülnek el. Az alija lebonyolítására újabb két hajót vásárolt a kormány, melyek egyenként ezer-ezer utast tudnak befogadni. A hajók havonta kétszer fordulnak és így négyezer újabb ole szállítást teszik lehetővé. Hír szerint még ebben az évben felosztják az összes olaszországi zsidó táborokat. Ezekben jelenleg 23.000 menekült él. A nagy alija-probléma megvalósításával párhuzamosan számos új telep létesítését határozták el.

A Kol-Jisrael rövid hírei

Az izraeli választások időpontját az év december 15-re tűzték ki.

Véglegesen megállapították az izraeli zászló és címer rajzát. Sikenik professzor, az egyetem archeológusa javaslatára számos pályázat közül a következő megoldást fogadták el. Az izraeli zászló: fehér alapon jobb- és baloldalon két kék csík, középen megendávid. Az izraeli címer: kék alapon szürke hétágú menóra és hét csillag (Herzl tervéből), a jobb alsó sarokban sófár, a bal sarokban etrog és pálmaág.

A görög monarcho-fasiszta kormány akadályozza az Izrael felé irányuló légi forgalmat. Az Athénben leszálló repülőgépek Izrael felé törekvő utasait megálázó elbánásban részesítik, nem engedik meg a repülőter elhagyását és szálloda helyett éjszakára is a repülőgépben kell maradniok.

Ros-Hasanah-kör a moszkvai izraeli követségen kitűzték az izraeli lobogót. Golda Meyerson követ vezetésével a követség egész személyzele résztvevő a moszkvai főtemplom istentiszteletén.

(GELLERT)

Uj és használt

bőröndök, hajókofferek

vétel, osero, eladás.

KANDEL Népszínház-utca

Th. 139-304 20

Hívásra jövök.

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Telefon 222-223. KONAKT porral írt poloskát garanciával, ezobánként 30 Ft-ól. Kórházak, penzlók, szállodák karbantartása

SIRKÓ LÓWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Budai Margit-híd mellett.) Leszállított árak! Tel.: 160-573.

SZOVJET-ZSIDÓ HIRADÓ

A lengyelországi Bund is a munkásmozgalom élcsapatához sorakozott

Első szervezett megnyilatkozása az 1897-ben Vlnában életre-hívott Általános Zsidó Munká-szövetség — közismert néven a Bund — megalapítása volt.

Kezdetben az orosz, a lengyel, a litván, majd az amerikai zsidó proletárium a Bund keretében vívta meg a jogaiért folytatott küzdelmöt, azaz osztályharcát.

A Bund működése során el-szigetelődött a proletárium közös küzdelmétől és mind-inább nacionalista célkitűzéseket vallott.

Ez okozta azt, hogy Lenin is, Sztálin is (Marxizmus és nemze-tiségi kérdés, 1913) több ízben és kritikával illették a Bund akkori vezetőinek elzárkózó, helytelen politikáját.

Bár e szervezet 1898-ban belépett az Oroszországi Szociál-demokrata Munkáspártba, 1903-ban kivált a pártból és a „speciálisan zsidó proletáriumot érintő kérdésben” önállóságot kívánt a maga számára.

1900-ban ismét visszatért az orosz munkáspárt keretébe, de szerepe továbbra is jobboldali jellegű volt és rendszeren a men-sevikiek álláspontját támogatta.

A nagy októberi forradalom után a baloldali szárny Kievből 1919 májusban megalapította a „Kommunista Bund”-ot és ugyancsak ennek az esztendő-nek augusztusában „Zsidó Kom-munista Szövetség” (Komfer-band — névvel az oroszországi Kommunista (bolsevik) Párt fel-vette tagjai sorába.

1921-ben a Bund jobboldali maradványai is végleg felszi-vódtek, vagyis politikai súlyuk megszűnt.

A lengyelországi Bund az el-múlt hónapban hasonlóképpen feladta elszigetelt álláspontját és immár a lengyel munkássággal közös fronton folytatja harcát.

A Bund-mozgalom létréke-lése kapcsán megállapíthatjuk, hogy a kelet-európai zsidó népi tömegek első szocialista szerve-zete volt és létrejöveteleivel a haladás ügyét szolgálta. Akkor tévedt le a munkásmozgalom harcok utjáról, amikor meg-seledekezett arról, hogy az el-nyomottak a közös ellenség ellen csak közös erővel, zárt és szoros rendben vehetik fel sike-resen a küzdelmet.

A kelet-európai zsidóság (len-gyel, litván, orosz) mint törté-nelmi forma nemzeti kisebbségnek tekinthető és mint ilyen, mindennemű kulturális és gaz-

dasági célkitűzéseit csak a szta-lini nemzetiségi alkotmány ko-relei között valósíthatja meg.

Ezt ismerte fel a lengyel-oroszági Bund is amikor öszinte önkritika eredményeként a munkásmozgalom élcsapatához sorakozott.

(v. b.)

ÓVÁS!

Tudomásunk van arról, hogy „dr Rónai Egon színtársulata” részére gyűjtenek a hívek köré-ben azzal az indoklással, hogy ez a társulat a vidéki hitest-véreink részére vidéken kíván előadásokat rendezni. Kölelessé-günknek érezzük, hogy lesző-gezzük: ennek a társulatnak semmilyen kapcsolata velünk nincs. A reánk való hivatkozás szándékos félrevezelés.

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája

Második kiadás megjelent!

MÁRTIRLÁNG

Imák a zsidó vértanúkért

Írta:

DR. KATONA JÓZSEF
pesti rabbi

A pesti mártírok emlékműve javára kiadta

a Pesti Chevra, Kadisa

Egyszerű karton kötésben 10 Ft
Aranyozott vászonban 20 Ft

Magányos hölgyet

szobalőrsnének magánhoz vennék. Kétség, VIII., Teleki-utca 3., I. udvar, V. 7. (1-342. Látt van.)

A „MIKÉFE” XIV., Hermina-ut. 49. szám alatti tanoncotthonába nőfőn, bennbő

pedagógus-nevelő

(okleveles tanító, vagy tanárjelölt) keresetkik. Irodai adminisztrációhoz is értek előnyben.

Női, férfi lehnemű, ágynemű készítés, hozott anyagból is.

Inglínika

Szentkirályi-u. 2. (Rákóczi-utnál)

Az Új Élet olvasóinak 10% eng.

Gerő László kertész

Mikéfe volt növendéke, ősi sir-kiültelést vállalt, Virágárusítás a rákoskeresztúri temető előtt vi-rágüzletében. Kéri a kedves hit-testvérek pártfogását.

Simon Lajos: Keretlegény voltam.

Simon Lajos könyvének bevezetőjében a következőket írja: „Az én emlékeimnek, az itt következő feljegyzéseknél tanúsága az, hogy aki férfi volt, aki ember volt, annak nem kellett parancsszóra ölni. Ha gyilkoltak és kegyetlenkedtek, nem kényszerűségből tették, hanem rablási vágyból, embertelenségből, lelki durvaságból, a legjobb esetben, vak, bódult gyűlöletből.” Aki ezeket a sorokat papírra vetette, az érzelmeiben, gondolataiban, cselekedeteiben soha nem lehetett keretlegény, még abban az esetben sem, ha felsőbb parancs arra kötelezte, hogy rabszolgasorsba vetett zsidó férfiak életének, vagy halálának az ura legyen. Simon Lajos, valóban, egyáltalán nem azt eszelkedte, amit a keretlegények szoktak, annak éppen az ellenkezőjét tette: megmentette a zsidókat, ahol csak lehetett és századát ahelyett, hogy Németországba vezette volna, öltetés és bátor kezdeményezéssel visszavezette Pestre. Aki így cselekedett az eszeveszett ízevadak rémuralma idején, az igaz ember volt. Könyvének címét így kellett volna megfogalmaznia: egy ember a keretlegények között. Kritikánk és véleményünk ez az utólagos cím helyreigazítás. A kötethez Szinnai Tivadar, aki közvetlen tanúja volt Simon Lajos emberiségének írt értékes előszót. A kötet a szerző kiadásában jelent meg. (VI., Izabella-u. 61—64.)

Argentínában menesztettek két antiszemita főtisztviselőt

Peron nemrégiben — mint a zürichi *Israelitisches Wochenblatt* jelenti — ígéretet tett a zsidóság vezelőinek, hogy nem tűri az antiszemita propagandát és elbocsátja a zsidóellenes köztisztviselőket.

Bár az erősen fasizista jellegű diktátor ígéretében a zsidóság egyáltalán nem bízhat, a vádlások előtt Peron bizonyos gesztust kívánt mutatni a zsidóság felé és menesztette *Velasco* rendőrfőnököt, valamint *Peralte* bevándorlásügyi főnököt, akik nyilván antiszemita nézeteket vallottak.

Teréz-köruton

Keltőszobák, összközművel utcai lakás, bútorral vagy anélkül. — Oszlop cseréje egy szobával is — kapható. „Központ” jelűre a kiadóban.

Vidéki diákokat

Lejelen előtérre való lakás. Kertes házban, modern konyhában Ecker, XIV., Csobor u. 12.

Fényképész Nyitva 8 óráig
4 óráig
Párisi Nagy Áruház

HÁROM SZELLEMI GYORSFÉNYKÉP

I.

Most van tíz éve, hogy Emőd Tamás elköltözött az élők sorából. Visszament meghalni Nagyváradra, oda, ahonnan költő pályája elindult. Beleg szívét még rosszabbá tette az a háromnegyed-fasizmus, amely nap-nap után lábbal liporta az emberi méltóságot és a szellemi élet igazi értékeit.

A fél- és háromnegyed-fasizmus irodalomtörténeteiben Emőd Tamásról csak annyit írtak, hogy — Nagy Endrével együtt — szerepe volt a budapesti kabaré megteremtésében. Arról többnyire megfeledkeztek, illetve nem akartak említést tenni a fasiszta álláspont — *Ady* Endre szavával élve — „peremberkéi”, hogy Emőd Tamás a modern líra harcra előfutárai közé tartozott és egyik tagja volt annak a nagyváradi Holnap-társaságnak, amelynek első antológiájával kezdődött az új magyar irodalomnak később Nyugat-korszakként elkönpvelt fejezete.

Emőd Tamás az Ady-nemzedék költői sorában szerepelt. Versei külön hangot jelentettek a modern líra nagyszerű hangversenyében. Ami pedig kabaré-írói és kabaré-szervezői művoltát illeti: a fél- és háromnegyed-fasizmus törpe irodalomtörténetései nem tudták, vagy nem akarták tudni, hogy mi is volt igazában az a Nagy Endre féle és Emőd Tamás-féle magyar kabaré. Ez a kabaré ársadalomkritika és közönségnevelés, báloányombolás és művészeti ízlésfejlesztés volt. Komoly feladatokat vállalt és végzett — könnyed modorban, de sohasem művésziellenül és sohasem formátlanul.

Amikor sorra megtörténik a Nyugat-nemzedék íróinak megfelelő értékelése és a magyar népi demokrácia új szellemi élethez megadja az őket megillető szellemi helyet és rangot azoknak is, akik már nem élnek. — elérkezett az ideje Emőd Tamás igazi értékelésének is.

II.

Út esztendeje, hogy váratlanul meghalt Reinitz Béla. Bár előzőleg sokáig befegeshedett, közvetlenül halála előtt megint látható volt itt is, ott is sörényes feje, robusztus alakja. Az ösérő — igen, az ösereji művészek közé tartozott — a végsőkig működött benne és sokszor elkergette a lesekedő halált.

Reinitz Béla sokszínű egyéniségében a legkülönbözőbb elemek keveredtek. *Harcos szocialista* volt, aki — ha elvről és mozgalmról volt szó — nem ismert tréfát. *Pesi bohém* volt, aki — ha nem az elvről és nem a mozgalmról beszélt — szívesen tréfálkozott mindenben. *Ritka tehetség* volt, de nem tudta képe ségeit kellően felhasználni. Büszke volt a művészetére, de alázat al szolgáltatta *Ady* Endrét.

Talán más kompozíciók maradtak volna az utókorra, ha nem ismerkedik meg *Ady*val, ha nem szegődik *Ady* zászlaja alá, ha nem lesz *Ady* muzikáns heroldja. Abban az időszakban, amikor *Ady* Endrét még gunyolla a hivatalos Magyarország és *Ady* Endre harcban állt a mult, maradni-akaró, a haladás követelményeivel szembehelyezkedő „nagyságával”.

III.

A közeli hetekben avatják fel a berlini *Deutsches Theater* előtti térségen *Max Reinhardt* mellszobrát. Így tehát utcai emlékműhöz jut az a nagy zsidó rendező, aki évtizedeken keresztül a haladó szellemi élet legjelentősebb németországi reprezentánsai közé tartozott és akinek menekülni kellett *Hiler* birodalmából.

A *Deutsches Theater* története — a német színjátszás XX. századbeli történetének legfontosabb fejezeit jelenti. Ebben a színházban győzedelmeskedett a hivatalos porosz vaskalapossággal szemben a modern német irodalom. Ebben a színházban ismerhette meg a haladó közvélemény a külföld új értékeit. És ebben a színházban kerülhetett szívre — még II. Vilmos császár kívánságával is szembeszegülve — néhány akkor forradalmárnak tetsző író. (Az azután más lapra tartozik, hogy az amerikai emigrációba kényszerült *Reinhardt* elgonolkozhatott azon: érdemes volt-e kockázatot vállalni, harcot folytatni és mindenáron kiállni azért: a *Gerhart Hauptmann*éért, aki a náciizmusnak olyan könnyen behódolt?)

A színház és a művészet olyan szabadságharcosai közé tartozott, akikről tudnak majd az utánunk következők is.

S. E.

Várnai Zseni ünneplése

Várnai Zsenit ünneplik a közeli napokban íróársai és barátai, akik az 1918-as magyar forradalom harmincadik évfordulóján szükségesnek tartják köszönteni a forradalom költő-asszonyát.

Vannak versek, amelyek felérnek a tetekkel. *Byen vers volt Várnai Zseni „Katonafelhő”* című írása, amelyet a Nemzeti Tanács falragaszaként vilt az ország népe elé. Es Várnai Zseni strófinak nagy részük volt abban, hogy a reakciós tisztek nem tudták a magyar nép ellen felsorakoztatni, nem tudták a magyar népre lövetni a katonákat.

Mi is köszömjük szívünk egész melegevel az 1918-as magyar forradalom költő-asszonyát, az anyák költőjét, a proletárok biatját és a zsidó szív énekeseit! *Büszkén valljuk, hogy Várnai Zsenit a magyar zsidóság adta a magyar néphez és a proletáriátusnak!*

A Mizrahi Jesivája

A „Tov Tora im derech eret” elvet kívánja a Mizrahi, megvalósítani, amikor az ereti vallásos élet biztosítására annyira fontos és szükséges tanulmányos iparosokat nevel a „Ráv Amiel” Jesivájában.

Ez a Magyarországon pártatlan jesiva kiváló vezetőjének, Ráv Arje Fried-nek módszeres tanításával, egyéni foglalkozásával oly kiváló eredményeket ért el, amelyeket bármely más jesivával, ahol csak kiműködéseddel foglalkoznak. A Mizrahi „Ráv Amiel” Jesivájában emellett azonban még valamilyen iparág megtanulására is nyílik alkalom. Az ünnepek előtt megtartott vizsgán (Behina klafa) bebizonyult, hogy reményeink ezirányban nem voltak hiábavalók. Legtöbb tanítványunk az előírt anyagnál jóval többet sajátított el.

Az elkövetkező szemeszterben folytatni kívánjuk és ha lehet, még fokozni az eddig elért eredményeket.

— Az új szemeszterben új növendékek felvétele várhat. A növendékek díjazásul kifogástalan teljes eljárást részesülnek. Felvételre lehet jelentkezni a Jesiva vezetőjénél szóban vagy írásban, Budapest, Vasváry Pál-utca 5., vagy Mizrahi, Laudon-utca 3.

Különbejárati utcai szoba, fürdőszoba használatra, 1-2 szobával részre azonnal kiadó. Eötvös-u. 30. 11/2.

Különbejárati szoba

közvetlen utca, esőleg előtérrel kiadó. Csáky-utca 30. I. 6.

HULLADÉKPAPIROS GYŰJTÉS JÖVEDELMEZŐ!

HIREK

— **Izraelita vallásos felőra.** Október 26-án, kedden, az ünnep miatt maradt el a vallásos felőra. A Rádió vezetőségének előzetes engedélyével ez a felőra november 3-án, szerda reggel 1/2 órakor pótolódik. Beszédet mond: Dr. Rácz Zoltán, a sasalmi kerület főrabij, ónekel: Sirota Sándor főkantor, vezényel: Frankó Károly.

— **Az Országos Izraelita Tanítványegylet rendkívüli közgyűlése.** Az egyesület elnöksége közli tagjaival, hogy hatvan tag kérelmére október 31-én, vasárnap délután 10 órakor a Pesti Izraelita Hittközség dísztermében (Sip-ut. 12., II. em.) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre tagjait kérjük hívja meg. Határozatképesség esetén a közgyűlést rákövetkező vasárnapon, ugyanazon helyen és időpontban tartjuk meg.

— **Emlékmű avatás a Bethlen-téren.** A Bethlen-téri templomkertben (VII., Bethlen-tér 2.) a munkaszolgálatban és deportálásban elpusztult mártírjainak emlékművét avatja a templom előtt lévő kertben október hó 31-én, vasárnap délután fél 11 órakor.

— **Mártíremlékmű avatás.** Fejedelmek gyászünnepség keretében avatja fel Enes és vidékének zsidósága a munkaszolgálatban és deportálásban elpusztult mártírjainak emlékművét. Klein miskolci főkantor imája után Frankfurter Simon hitközségi elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Wolfner Béla pesti főrabbi avatja fel a megálló beszédében az emlékművet. Schück Jenő tábori lelkész-százados, Zsuzsanna Alfréd miskolci hitközségi elnök, Andrási Gyula Abauj megye főispánja, Szabó József a MDP megyei elnöke, Kovári László főjegyző, Pál Pál rendőrszázados, dr. Denke Imre ref. lelkész, Molnár János közéleti bíró a közönség nevében, majd Saubermann Imre a Szentegylet nevében vette át az emlékművet. Klein főkantor fél molé nachamiam-jával ért véget a gyászünnepség.

— **Szocialista-Cionista (Jehud-Mapáj) Pártja** 1918 november 1. (Füst S. u. 21/b. d. u. 6 óra) — Előad Beneschofsky Imre dr. „A zsidó irodalom forradalmosítása”. Hegedűl Deák Agnes, Bartók-verseny díjazott.

Schulz Jenő cég
Órák-ékszerezés (Órásváltás)
VII., Weöres-utca 8., a régi házban

Gergely Miklós
aranyműves és ékszerész
VÉTELI Tel.: 422-345. ELADÁSI

— **A Budapest VIII.-IX. ker. Izraelita Négyzet** október hó 31-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Páva-utca 39. szám melletti kulturteremben műsoros ünnepséget rendez.

— **Főrabbi beiktatás Újpesten.** Az Újpesti Izraelita Hittközség október 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Beniczky-utcai templomban tartja dr. Murányi Miklós főrabbi ünnepélyes beiktatását. A beiktatási szertartást dr. Scheiber Sándor az Országos Rabbiképző tanára végzi. Az iktatási szertartás után a kulturteremben ünnepi díszközgyűlés lesz.

— **Ida Kaminska, a legnagyobb és zsidó színésznő** egyike, rövid londoni látogatása alkalmával észrevette a New-Yiddish Theatrehoz, hogy eljuttassa több kiváló darab főszerepét. Kaminska személyesíti meg a modern zsidó színjátszás igazi tradícióját. Híres édesanyját, Esther Rachel Kaminskát, napjainkig, mint a „zsidó színjátszás anyját” tisztelik. Braumann „Glück von Hameln” című darabjában (a németországi zsidóság XVII. századbeli életéről) és Ostrowsky „Büntetéség által büntet” című darabjában (amelyet Kaminska maga fordított oroszra), két különleges darabot mutatnak be. Mindkettőben Kaminska megosztotta négy egyéniségét. De, mint az nem először történt, a londoni zsidók olyan csodálatos érdeklődést mutatnak a zsidó színjátszás iránt, hogy az igazgatóság Kaminska vendégjátékát már három hét után kénytelen volt felfüggesztetni.

— **Házasság.** Hirschberg Sándor sz. Reisz Margit és Tabák Mózes, f. hó 31-én, vasárnap, déli fél 12 órakor a Bethlen-téri templomban tartják esküvőjüket. M. k. é. b.

— **Vidéki cionista körzeti konferenciák.** A Magyar Cionista Szövetség országos értekezletét előkészítő bizottság a Vidéki Titkársággal karöltve az elmúlt napokban az ország 12 zsidó centrumában igen nagy érdeklődéssel fogadott körzeti konferenciát tartott. A körzeti konferenciákra elutaztak a központi kiküldöttei is, akik a délelőtti zárkórú értekezleten az aktuális kérdésekről tartottak referátumot, majd a délután folyamán nyilvános gyűlés keretében ismertették Izrael politikai és gazdasági helyzetét. A körzeti központok konferenciáján a körzethez tartozó cionista csoportok részéről számos delegátus jelent meg, akik felszólalásukban hangsúlyt adtak a vidék kívánságainak és egyben kifejezésre juttatták megelégedésüket azon tény felett, hogy a központ az országos cionista munkába a

vidéki zsidóságot fokozott mértékben kívánja bekapcsolni.

— **Adományok.** Egy magán megnevezni nem akaró olvasónk száz forintot küldött a Hagana céljára. — Guttmann Andor sárbogárdi önkéntesnek harminc forintot küldött az inkognitó részére. — Úrv. Kovács Józsefné budapesti olvasónk tíz forintot küldött a Fűr. táj fontjait a Leányvár-ház, öt forintot a Békus Obolán és öt forintot a Hagana javára. Az összegeket rendelkezési helyekre juttatjuk.

32 ÉVES nő, különösen főz, süt, üzletben vagy könnyű beteg mellé elhelyezkedne. Kispeszt, Bem-utca 60/a. 5.

A VAC HIREI

Kosárlabda csapatunk megnyerte az NBH. bajnokságok között a Gölberget S. E. csapatát 57:56-al.

Kölyökfutballcsapatunk megnyerte a Budapesti S. E. csapatát 5:1-el.

A „Vac” bérbevette a „Mosk” Sport-klubot. Szerdán és pénteken tenisz és szombat-vasárnap bajnoki mérkőzések rendezésre.

ÉLETTÁRSAT német előkelően
„Centrum”
házasságközvetítő.

Vidékteleknek saját nevére címzett felbérrelhet. Lendők ellenében. Csak hétköznap. Podmaniczky-utca 27. sz. Teréz-körút sarok.

Teljesen egyedülálló huszonhárom éves, jómódú, szép, fiatal ember, biztos gazdasági helyzettel, vagyonnal rendelkezik, feleségül venne kimondottan csinos, intelligens, közhatalmú, karos leányt. „Anyagilag jól ellátott” leányra a kiadók.

Keresem élettársul

azt a 30 év körüli urat, kinek külföldi házasságban némi kíváncsi lehetnék, vagy Hiedt ünnepén. Ezenekben hiányzik egy szűk, minden információ nélkül, jómódú ember, kereskedő ember, valamint útközben egy magános leányt, aki, komoly gondolkodásu férfi. „Szólt” jelére a kiadók.

ZSIDÓ ÜNNEPEK legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNÉ
VII., Alsóerdő 8. sz. 2.
Telefon: 221-349.

Belgiumban élő

negyvenhárom éves abszolút ur. Amerikába való kivándorlás lehetőségével, számadával rendelkező urú ismereteket keresi házasság céljából. Általában. IX., Ráday-utca 15. I. 14. Telefonom: 384-401.

KERESK 20 éves, szép leányom részére, intelligens, vallásos fiatal ember.

házasság céljából

férfi konfesszió szlovák, ki útközbe betársulhat. „Bész tolmud chochem” jelére a kiadók.

FÉRFEKZEMENNE orvos örege Szent István-körúti borbély; 36 éves gyógy-tervező örege negyvenöt éves kézpénzzel; 49 éves urú volt üzemmű (vizvezeték berendező) 40.000 kézpénzzel és két értékes családi házzal. Bővebbet: Ráday-utca 15. I. 14. Tel.: 384-401.

A zsinagóga naptára

Október 28, csütörtök: Tiszl 25, péntek: 28, szombat: 27, (újholdhirdetés), vasárnap: 28, hétfő: 29, kedd: 30 (Újhold első napja), szerda: Cheshvan 1 (Újhold 2. napja), csütörtök: 2. Szombaton, október 30-án, heti szidra: Bóresz, háttér: Jesaja XLII, 5-XLIII, 10.

Imaidők:

Ima- házak	Pén- tek			Szombat			Hétköz- nap		
	este	reggel	c. e.	d. e.	este	reggel	este	reggel	este
Dohány	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Rumbach	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Bethlen	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Csáky	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Dózsa	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Nagyfuv.	7/45	8	1/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Fáva	7/45	9	3/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Zugló	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Leányvár.	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Fiúvárh.	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45
Aggokh.	7/45	7/15	10/45	5/20	7/45	7/45	7/45	7/45	7/45

Péntekesü gyertyagyújtás:
4 óra 15 percek.

Budai Istentiszteletek rendje. Október 28. péntek d. u. 3/45 órakor, október 30. szombat d. e. 3/45 órakor, október 30. szombat d. u. 3/45 órakor. Sábász Bóresz. November 5. péntek d. u. 3/45 órakor, november 6. szombat d. e. 3/45 órakor, 11. Torockó-ut. 6/b. sz. a. imaházban szombaton d. e. 9 órakor. — Istentisztelet helye: III. Kunfi Zsigmond-ut. 49. XI., Bocskay-ut. 37. II., Föld u. 12. sz. péntek este. Az ebédai templomban péntek este kezdés 5 órakor.

Társasági legdiszkrétebb házasságközvetítő. **Doktorné**
Király-ut. 67. I. 3. Telefon: 421-030

Megjelölő társaság hiányában

eztől keresünk fiatal, nagyon csinos, szakképzett, hozományval, lakással és berendezéssel rendelkező intelligens leányunk részére megjelölő, fiatal szlovákiai bíró. Hatáskörben: 30-40 36-40. „Jó zsidó családból” jelére a kiadók.

UJÉLET
A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Sip-utca 12. — Telefon: 423-930.
Kiadóhivatal: János:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODAJA
Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Előfizetést díjak:
Egy hónapra 5 Ft
Negyedévre 15 Ft
Félévre 30 Ft
Égész évre 60 Ft
Külföldre: 1 hónapra 7 Ft

Postatakarékpénztári csekk-számla: 28.209.

Nyomatott a Globus nyomdai műhelyet körkötőpénz.

Budapest, VI., Aradi-utca 8.
Felelős vezető: Előd Ferenc.

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.